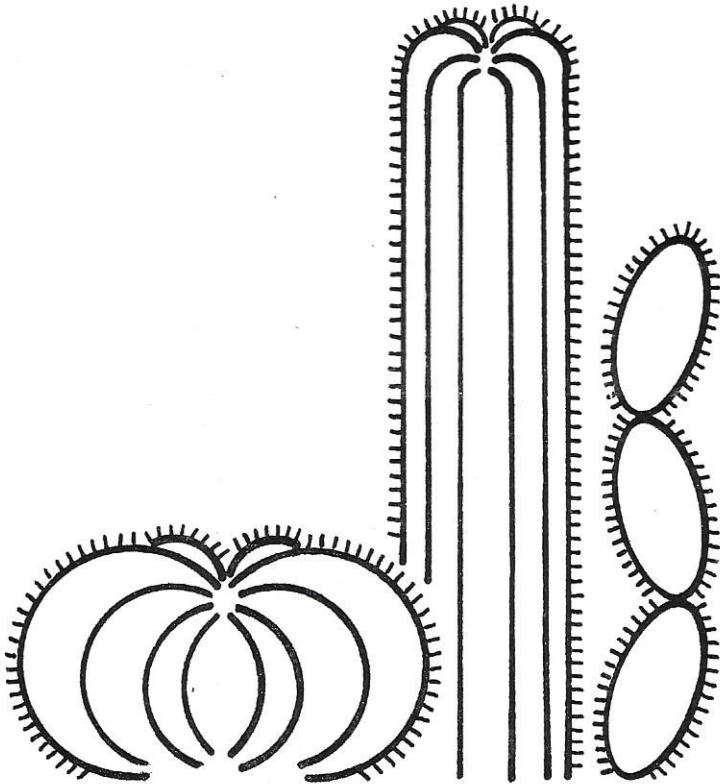

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej SR Slovenije

Ljubljana

13. V. 1983

Številka 5

Leto 12

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva ali posameznih avtorjev. Dopise in vprašanja v zvezi z glasilom pošljite na naslov odgovornega urednika: Engelbert Novak, dipl. inž., Titova 100, ali Valjavčeva 16, 61000 Ljubljana. Žiro račun društva: 50102-678-50727

I. INFORMACIJE DRUŠTVA

Sestanek društva bo v petek, 13. maja ob 17 uri. Sestanek upravnega odbora bo ob 16 uri 30 min.

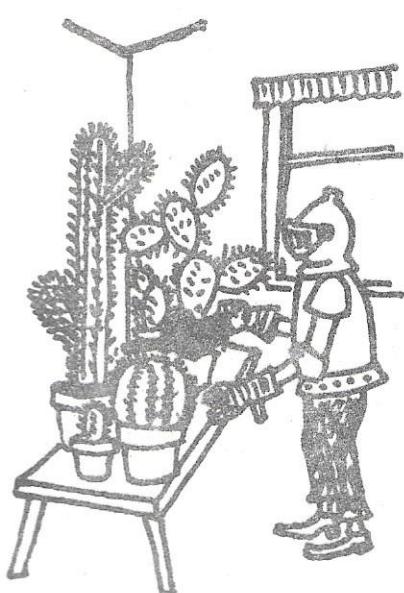
dnevni red:

- 1) tekoča problematika in obvestila(izlet)
- 2) opis kaktusov in o setvi(tov.Brezar in tov.Jerin)
- 3) diapositivi:
 - tov.Zalokar: dalije
 - tov.Slatner: kaktusi
- 4) razno:izmenjava kaktusov,prodaja semen, itd.

II. KAKTUSI V MAJU

Čas je že, da se ojunačijo tudi najbolj previdni in prenesejo kaktuse na prosto. Najbolje je izbrati oblačen, topel, deževen dan. Spomladanski dež bo spral prah in poživil rastline, da se bodo dokončno prebudile. Navlažene kaktuse nato postavite na balkon, ali na zunanjø okensko polico. Pred soncem in eventualnim mrzom jih zaščitimo s palstično folijo. Vsaj enkrat tedensko jih postavimo direktno na dež, ali vsaj zalijemo z deževnico.

Ne pozabimo na škodljivce! Eno zalianje, ali škropljenej, naj bo namenjeno njim(o škropivih preberite naslednji članek). Sejance, ki ste jih rahlo zaliivali tudi preko zime, lahko mirno postavite za nekaj ur na dež. O so dovolj veliki, jih nujno prepikirajte.

Konec meseca pričnite kaktuse tudi gnojiti s tekočimi gnojili, vendar le v zmernih količinah.

Maj in junij sta najprimernejša meseca za cepljenje kaktusov. Imeti morate le primerno podlagu in cepič. Cepljen kaktus, naj bo vsaj deset dni v suhem in toplem prostoru.

Predsednik:

ing. Peter Jerin

III. P O G O V O R S Č L A N I

S pomladjo vedno naraste tudi zanimanje za kaktuse. Letos je to zanimanje še posebej veliko. Ali to pomeni renesanso za kaktuse? Čas je že, da zopet dobe mesto, ki jim pripada. Na zadnjem sestanku DPKS, smo poslušali zelo zanimivo in aktualno predavanje tov. Zgonca o zatiranju škodljivcev pri kaktusih. Tokrat smo uresničili želje članov po učinkovitem in poceni sredstvu za zatiranje škodljivcev pri kaktusih.

Tov. Pogačnik je bil zelo zavzet. Kupil je 30 kg

furanadana v veliki pakungi

in ga prepakiral v vrečke po 1 kg. Na sestanku bodo na razpolago interesentom po 100 din.

Sredstvo se meša med zemljo in najhujših škodljivcev lap čas ne bo več. V trgovinah pa lahko kupite tudi tekoči preparat: zolone (v Ljubljani pri AGROTEHNIKI na Viču).

Tov. Zgoncu se še enkrat zahvaljujemo za zanimivo predavanje in ga ponovno vabimo med naše člane.

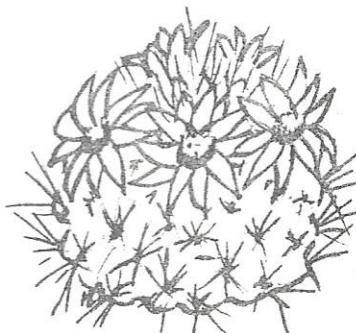
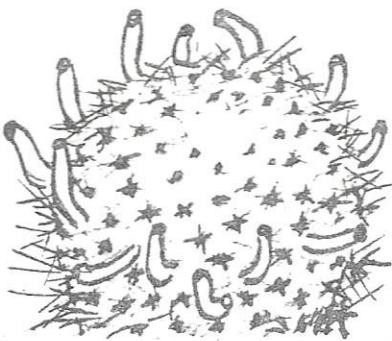
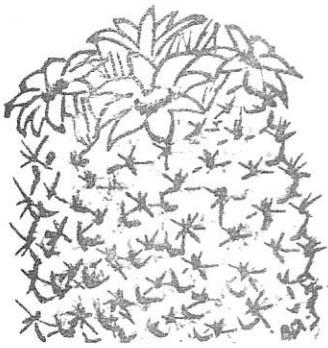

LJUBEZEN KAKTUSOV NI ZA VSAKOGAR

Glede delovanja našega društva pripravljamo nekaj novosti.Radi bi organizirali sekcije društva,da bi se člani posameznih regij med sabo bolje poznali,koordinirali in se obiskovali.Tako bi postalo delovanje društva učinkovitejše.Ustanovili bi n.pr.: celjsko sekциjo,mariborsko,zasavsko,gorenjsko,primorsko in dolenjsko.Oglasite se s predlogi!

Predsednik:

ing.Peter Jerin

OBVESTILO O IZLETU:

Ker nas tov.Kajtna dne 11.junija ne more sprejeti,bomo izlet verjetno prestavili na 21.maja.Podrobnosti bodo znane na sestanku!

K A K T U S I od S E M E N A do C V E T A

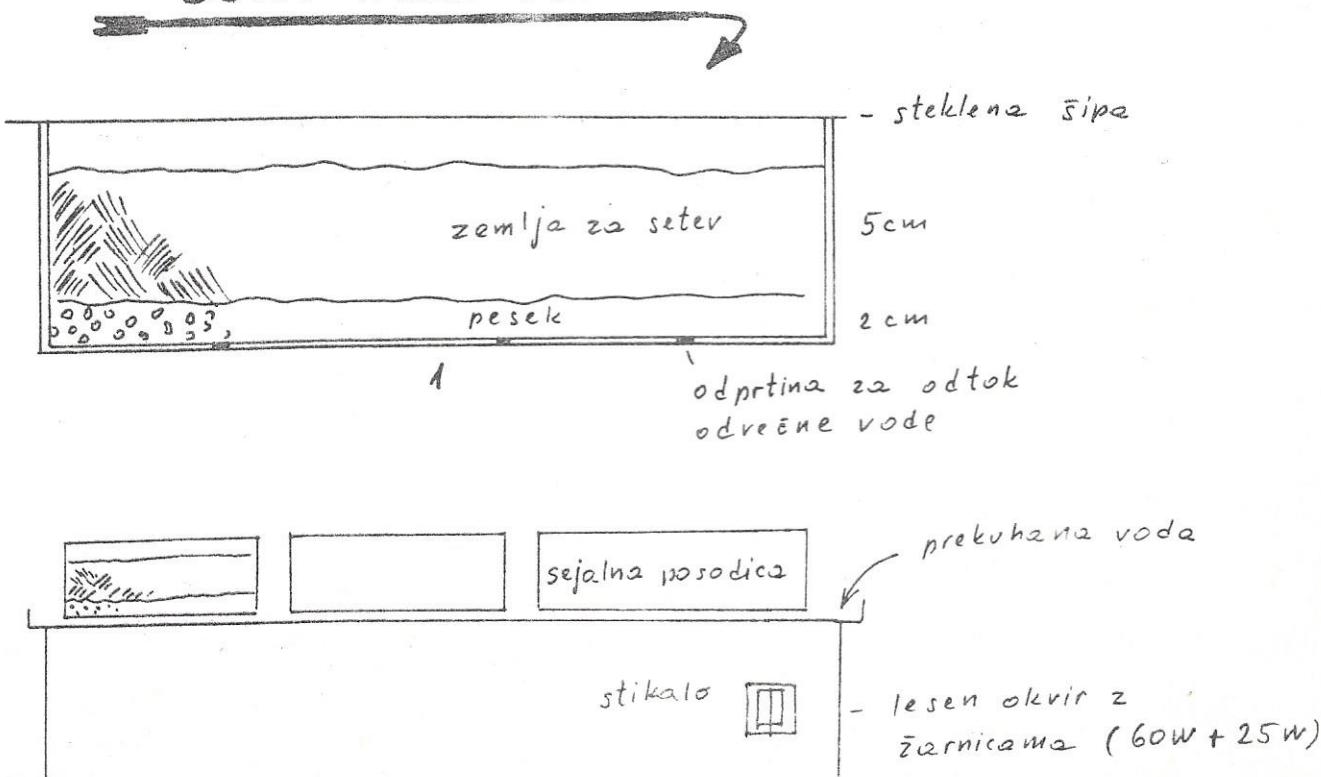
Morda nekoliko dolga in zantevna pot,vendar ko enkrat uspe,je veselje nepopisno.Pri setvi kaknej je važno,da imate dobro kaljivo seme,propustno zemljo in kot najvažnejše,da znate pravilno zalivati.Za samo cvetenje odrasle rastline pa je potrebno še dovolj svetlobe,toplote in zimski počitek brez zalivanja na svetlem in hladnem prostoru.

Semena je velikokrat težko dobiti,posebno dobra,kvalitetna semena.Najbolj znane specijalizirane firme za vzgojo semen so:De.Herdt v Belgiji,Köhres,Schenkel,Blossveld in Uhlig v ZR Nemčiji.Če ne potrebujete večjih količin semen,je najbolje,da se zgodaj spomladi

obrnete z naročilom kar na Društvo prijateljev kaktej Slovenije (ing. Peter Jerin, Ljubljana, Brdnikova 16a), kjer boste dobili tudi točne napotke za setev in gojitev kaktej.

Ako nimate možnosti dodatnega ogrevanja in osvetljevanja, je najbolje, če sejete šele meseca maja. Na presejano, sterilno, peščeno zemljo v nizkih posodah z drenažnimi luknjami, posejete seme in ga rahlo potlačite. Posodo nato do polovice potopite v prevreto in ohlajeno vodo, v katero ste dodali še tableto Chinasola (kalijev hidroksi kinolin sulfat) za dezinfekcijo. Tako se bo zemlja omočila od spodaj in razkužila. S stekleno šipico prekrijete setev za nekaj dni, nakar šipico polagoma dvigujete. Kalitev trža od nekaj dni do nekaj tednov, odvisno od temperature in vrste semena. Najboljši prostor za kalilno posodico je ob oknu, najbolje na toplem radiatorju, saj bo v tem primeru kalitev hitrejša. Najprimernejše temperature za kalitev so podnevi med 22 in 30°C , nočne pa med 15 in 20°C . Če želite sejati pred majem ali pa če tudi maja ni dovolj toplje, je potrebno kalilno posodo električno ogrevati in to z grelnim kablom ali pa z žarnicami v lesenem okvirju.

setev kaktusov

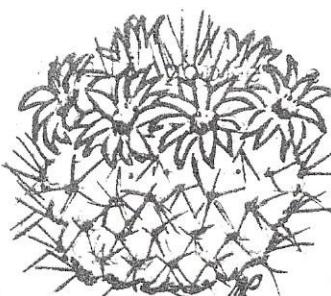

Po nekaj dnevih boste opazili, kako rinejo na površje mlade rastlinice, ki v začetku sploh niso podobne kaktusom. Najtežje pa je mlade kaktuse obdržati. Že majhna neprevidnost je dovolj, da je ves trud zmanj. Največ mladih sejancev uniči, nepravilna temperatura, prevelika vlaga, suša, premočna svetloba, gniloba in vse vrste plesni. Čipriporočljivo je, da škropite sejance večkrat s pripravki proti plesni. Proti mahu se borimo tako, da po vzklitvi semen, potresemo sejance s presejanim kremenčevim peskom. Važno je, da se zemlja sejančkov niti za trenutek ne izsuši. Vedno zalivajte le s postano vodo, prve tedne pa samo s prekuhanom.

Po nekaj mesecih je priporočljivo sejance prepikirati, to pomeni presaditi v bogatejšo zemljo v enakih razdaljah. Sejančki bodo tako hitreje rasli in laže prezimili. Kdaj boste prepikirali, je odvisno od vrste kaktusov in njihove velikosti.

Nasplošno velja, da je pogoj za cvetenje primerno prezimovanje. Kaktusi morajo biti preko zime na hladnem (5 do 15°C) in svetlem prostoru, najbolje ob oknu. Od novembra do marca jih ne smemo nič zalivati. V stanovanjih s centralno kurjavo je prezimovanje kaknej težje in je potrebno tudi občasno zalivanje preko zime, nujno pa morajo stati za šipo ob oknu. Pametno je izbrati take kaktuse, ki zelo radi cvetijo in niso preveč zahtevni.

Ko bodo kaktusi zgodaj spomladini popke je to znak, da bodo skoraj cveteli. Fakrat jih lahko že več no pa je, da imajo čimveč sonca. odpirali različno, glede na temperaturo in vrsto kaktusa. Med cvetenjem spomladini in poleti jih več nastavili zanesljivo zalivamo, važ-

Cvetovi se bodo zalivajte in gnoji te s specialnimi gnojili.

Kaktus boste torej sami vzgojili od semena do cveta.Verjetno se boste morali pri tem še večkrat obračati z vprašanji na strokovnjake(seznam le teh je naveden tudi v tej številki revije),ki vam bodo radi svetovali.Omeniti bi moral še zaščito kaktusov pred škodlivci in še kaj,pa mislim,da je za krajšo informacijo o kaktusih dovolj.Poskusite!

ing.Peter Jerin

"K E D R O S T I S"

Domovina je tropска Afrika in Prednja Indija.Je enodomna,redkeje dvodomna rastlina,plezajoča ali plazeča,gola,lesasta ali hrapava,včasih mesnata,rahlo sukulentna.Korenina je gomoljasta in mesnata.Listi so celorobni,nazobčani ali krpasto deljeni.Vitice so enojne,redko deljene.Cveti so majčkeni,rumeni ali zeleni,posamezni ali v kobulastih grozdih.Gojimo jo v toplem rastlinjaku.Razmnožuje se s semenom.

KEDROSTIS AFRICANA je enodomna rastlina.Korenina je bela,mesnata,do 0,5m dolga,enojna ali deljena.Vrh korenine se kot gomolj dvigne nad zemljo,kjer tvori nove gomoljčke,s katerimi jo lahko razmnožimo.Tanke,do 2mm debele vitice rastejo zelo hitro,oprimejo se za vsako oporo,ki jo dosežejo in v kratkem času lahko ozelenijo kar precejšen del rastlinjaka.Listi so 4 do 12mm dolgi,tri do petdelni.rahlo dlakavi,razcepljeni in nazobčani.Drobni cveti so umesano rumeni,pojavijo se zelo negosto.Seme je lepe oranžno rdeče barve.Razmnožuje se s semenom.Pozimi vitice odmrejo,spomladji pa spet lepo odženejo.

Brezar Marija

IV. KAJ POMENIJO LATINSKA IMENA

Nadaljevanje poimenovanja kaktej:

<u>Številke:</u>		<u>Deli rastline:</u>	
1	mono	cvet	florus,-antus
2	di,geminus(dvojen)	bodica,trn	spina,tricha,acantha
3	tri	plod	carpus
4	tetra,quadri	seme	sperma
5	pentha	rebro	gonus,costa
6	hexa	volna	lana
7	septa	glava	cephale
8	octa		
9	nona,enea		
10	deca		
mnogo	poly,multi		
malo	olygo		

Ostali dodatki:

dolg	longi	kratek	brachi,brevis
velik	grandis,macrus	droben	micro-,
starčevski	senilis	redek	pauci -,
oster	oxi-,	ozek	steno-,
stožčast	conius	pokončen	rectus
vitek	gracilis	orjaški	ingens
stisnjen	compresus	vojaški,tršat	robustus
navaden	vulgaris	krhek	fragilis
brstični	proli-	kavljast	uncinatus
nov	neo-	neprav,lažen	pseudo-
previ,resničen,tudi lep		eu-	
podoben		-oides	
nositi		-phorus,ferus	

Za konec še zanimivost. Ženska emancipacija se uveljavlja tudi pri strokovnih imenih. V zadnjem času se pojavljajo tudi ženska imena kar kaže na posebno naklonjenost do odkriteljice posamežnih vrst.

Nekaj primerov:

Mammillaria theresae po odkriteljici Theresi Bock

" *mainea*

" *louisae*

" *iniaae* po ženi opisovalca (Ina Craig)

Zanimivo pa je vendarle, da moških imen nisem zasledil!

Literatura:

- F.Vardjan:Kakteje 1966
- W.Barthlott:Kakteen 1977
- Britton in Rose:The Cactaceae 1920

Slatner Jure